

Koloniale wandeling Zwolle: Handelaren, bestuursambtenaren en slavenhouders

Lengte van de wandeling: 16 kilometer

Start- en eindpunt: station Zwolle

Parkeren: bij het station

Horeca: in de stad en bij de Agnietenberg

De stad Zwolle staat niet bekend om haar koloniale verleden. Toch waren er in de eerste helft van de 19de eeuw vooraanstaande Zwollenaren die of handel dreven met Nederlands-Indië of bestuursambtenaar waren op Java en Celebes. Niet alleen in Indië, maar ook in Elmina aan de Goudkust, het tegenwoordige Ghana, waren Zwollenaren betrokken bij de handel, waaronder de slavenhandel, en hielden ze zelf slaven. Sommigen namen hun trouwe 'bedienden' (lees slaafgemaakten) mee naar Nederland waar ze hun 'diensten' aan hun meesters voortzetten. In Zwolle hebben zeker twee slaafgemaakten gewoond en gewerkt.

De route

1. Aangekomen op station Zwolle neem je uitgang aan de stadzijde. Je loopt de Stationstraat in, richting centrum van de stad. Aan het eind van deze straat staat rechts op de hoek met de Burgemeester van Royensingel een kantoorgebouw voorzien van een balkon op zuilen waar boven een gevelsteen met de tekst: Bank Doyer & Kalff. De bank werd opgericht in 1825 en bestaat nog steeds als specialist in edelmetalen. In 1846 richtten **Doyer & Kalff** een rederij op. De schepen werden vooral ingezet bij de koloniale zeilvaart.
2. Steek via het zebrapad de weg over naar de gracht. Sla links af en neem de eerste straat rechts, de Luttekestraat. Loop deze winkelstraat in en sla de tweede straat links in, de Kamperstraat die met een bocht naar rechts overgaat in de Korte Kamperstraat. Op nummer 10 staat het imposante voormalige woonhuis **van Jacob Pieter van Braam (1737-1803)**. Hij is kapitein geweest op schepen van de VOC van 1764 tot 1776.
3. Loop de Korte Kamperstraat uit die uitkomt op de Melkmarkt. Hier linksaf en vervolgens rechts het Rode Torenplein oplopen, langs het hotel. Aan je linkerhand zie je de Hofvliet villa liggen. Daar lag de voormalige scheepstimmerwerf van Van Goor. Na de fietsparkeerplaats rechtsaf de Nieuwstraat.
4. Deze straat niet inlopen. In deze straat, nummer niet bekend, woonde in 1820 **Rijck van Prehn (1779-1843)**. Hij bekleedde diverse bestuurlijke functies in het voormalig Nederlands-Indië onder Daendels. Bij terugkeer van het Nederlands gezag in 1816 werd Prehn in 1817 benoemd tot resident van Soerakarta. Hij kreeg gezondheidsproblemen en besloot in 1820 terug te gaan naar Nederland. Onderweg naar Batavia kreeg hij bericht dat hij geschorst was, verdacht van corruptie.
5. Sla de eerste straat links in, de Waterstraat en vervolgens de eerste straat rechts, de Bitterstraat. Je loopt nu door het Aldo van Eyckplan dat in de jaren 70 van de vorige eeuw werd gerealiseerd. Loop de Bitterstraat helemaal uit tot aan de Steenstraat. Sla hier linksaf en meteen weer rechts het Aplein op lopen. Aan het eind van deze straat linksaf. Sla direct rechtsaf naar het Meerminnenplein.
6. Loop rechtdoor over het Broerenkerkplein naar Van der Velden boeken die gehuisvest is in de voormalige Broerenkerk. Neem een kijkje binnen. Dat is de

moeite waard. Na het ronden van het terras voor de boekhandel linksaf en aan het einde van deze straat rechtsaf langs de oude stadsmuur. Je komt uit op de Diezerstraat. Hier linksaf, bij de verkeerslichten oversteken. Hier rechtsaf en met een linkse bocht De Thomas à Kempisstraat inlopen. Rechts ligt de Indische buurt. Je kunt ook een stukje van de Celebesstraat lopen parallel aan de Thomas à Kempisstraat. Rechtdoor blijven lopen tot aan de Ceintuurbaan.

7. Loop door de tunnel onder de Ceintuurbaan. Je komt uit op de Meppelerstraatweg die overgaat in de oude Meppelerweg. Loop door tot aan de verkeerslichten. Hier linksaf. Steek de weg over en loop de Haersterveerweg in. Bij keuzewandelpunt J70 rechtsaf. Je loopt het parkeerterrein van een sportvereniging op. Houd links aan, loop langs een stenen picknicktafel naar het bos bij het pad met een blauwe pijl. Volg het zandpad dat over een heuveltje loopt. Aan het eind van de heuvel linksaf (negeer de blauwe pijl) en loop door tot je in een weiland komt met een vijver.
8. Steek het weiland rechtsaanhoudend schuin over tot je rechts een pad ziet. Volg dit pad tot een Y-splitsing. Rechts aanhouden en dit pad volgen tot je weer uitkomt op de Haersterveerweg. Hier rechtsaf slaan. Loop deze weg helemaal uit tot aan de Vecht. Agnietenberg restaurant en camping links laten liggen. Loop door tot je bij een pontje komt om de Vecht over te steken. Het pontje is van 1 mei tot 1 oktober in de vaart en wordt door vrijwilligers bediend. Het is een van de laatste hand getrokken pontjes in Nederland.
9. Eenmaal aan de overkant zie je rechts het landgoed Huize Arnichem (Doornweg 17) liggen. Een prachtig vrijstaand landhuis aan de oevers van de Vecht. Ruim 125 jaar in het bezit geweest van het Zwolse patriciërs geslacht Tobias. De eerste helft van de 19de eeuw woonde **Joan Hendrik Tobias (1783-1857)** er als hij weer eens uit Indië in het vaderland was. Het pand wordt nu bewoond door barones van Dedem.
10. Loop aan de overkant van de Vecht het klinkerpad op, de Doornweg. Na 10 meter rechts af tussen huizen door en dan linksaf het pad met wit/rode markering volgen. Volg dit pad dat met een bocht naar links naar de provinciale weg voert. Tien meter voor de provinciale weg, aan de rand van de buitenplaats, ligt rechts het graf van **Lepejou** geboren in Celebes in het voormalige Nederlands-Indië. Hij werd door Joan Hendrik Tobias (1783-1857) meegenomen naar Nederland.
11. Loop terug naar het veer via het pad in de Hof van Haerst, parallel aan de weg. Het pad komt uit op het pad naar het veer. Neem het pontje terug naar de Haersterveerweg. Loop tot het restaurant De Agnietenberg. Hier schreef Thomas à Kempis begin 15de eeuw *De navolging van Christus*. Sla de eerste weg links in, de Bergkloosterweg. Er loopt een wandelpad over de begraafplaatsen Bergklooster en Kranenburg.
12. Loop rechtdoor door het hek de begraafplaats Bergklooster op. Sla het derde pad rechts in na het bordje voetpad Kranenburg. Aan het eind van dit pad door een hek en rechts aanhouden. Dit pad uitlopen tot je rechts door de bomen een grasveld met vijver ziet. Loop door tot een kruising en neem het pad naar rechts. Dit pad komt uit op de ingang van begraafplaats Kranenburg. Verlaat de ingang rechts door het hek en loop deze laan uit langs het uitvaartcentrum links tot aan de grote weg.
13. De weg oversteken over het zebrapad pad links. Aan de overkant rechtsaf langs de weg lopen tot net voor de verkeerslichten. Het pad links inlopen en met een bocht naar links het gemeentebos Zwolle inlopen. Aan het eind van deze weg ligt rechts het herinneringsbos. Hierna rechtsaf, de rotonde recht oversteken en bij de

volgende oversteekplaats de weg oversteken en rechtsaf de tunnel onder de Ceintuurbaan oversteken. Aan de overkant naar de Molen toelopen en net daarvoor links af slaan en vervolgens weer rechts de Brederostraat inlopen.

14. Sla de tweede straat rechts in, de Tesselschadestraat, en loop door tot de Vondelkade. Hier linksaf slaan. Loop door tot de Wipstrikkerallee. De weg oversteken via het zebrapad. Aan de overkant rechtsaf en even verder linksaf de Rhijnvis Feithlaan inlopen tot aan de Bagijnesingel. Hier linksaf slaan, de brug oversteken, langs Groot Weezenland lopen en vervolgens rechts over het kerkbrugje lopen. Links afslaan de Wihelminasingel inlopen. Tweede straat rechts, de Wolweverstraat inslaan.
15. Op Wolweverstraat nummer 9 bevindt zich het Doopsgezinde Kerkgebouw. In dit gebouw wordt sinds 1638 gekerkt. Het is een schuilkerk geweest en dat is nog steeds te zien. De doopsgezinde predikant Assuerus Doyer (1758-1838) is hier vanaf 1795 tot aan zijn dood predikant geweest. Hij was de grootvader van **Huibert Doyer (1829-1859)** die als handelsagent van Rijckevorsel naar de Goudkust ging.
16. Op de hoek Wolweverstraat en de Gasthuisstraat staat links een gebouw met in de gevel Doyer & Van Deventer likeurstokerij (ook weer familie van) met het jaartal van oprichting 1814 en het jaartal 1866 de nieuwbouw van de fabriek erop. Loop van het Gasthuisplein naar het Grote Kerkplein. Loop langs de groene engel en de kerk en sla linksaf de Luttekestraat in. Aan het eind linksaf De Burgemeester van Royensingel oplopen tot aan de Stationsweg. Hier rechtsaf naar het station. Einde van deze koloniale erfgoedwandeling.